

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDEKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 " — "
Negyedévre 2 " 50 "
Egy hónapra 1 " — "

Egyes száma ára 4 kr.

Felolós szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:

Hat hasábos petty sorost 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többször hirtetésnek a ki a szerint jutányos aron vesztnek fel. Helyez-díj m den külön beígátásért 30 kr

Papp Elek beszéde.

a földmivvelésügyi tárca költségvetési tárgyalása folyamán — ápril. 5-én.

T. ház! (Halljuk! Halljuk!) Nem tagadom, sőt készséggel elismerem, hogy a t. földmivvelésügyi miniszter urnak három évi működése jelentékeny eredményt tüntet fel. Mert hiszen tudvalevő dolog, hogy az ő működésének ideje alatt, több regen hangoztatott kívánsága, óhajta ment teljesedésbe a gazdalkozságnak, a mely óhajta jogosult volt és a mely óhajta teljesedésé kedvező eredményeket idézett elő. Üdvös intézkedéseket léptetett életbe és czélszerű törvényeket alkotott. Ha mindennek daczára kénytelen vagyok azt hangsúlyozni, hogy egy nagyobb szabású, átgondolt, egyöntetű politika nem honosított meg a földmivvelésügyi tárcaánál, azt leginkább annak tulajdoni hatom, hogy t. ház nem volt meg az összkormányzatban az az akarat, az a komoly elhatározás, hogy a földmivvelésügyi mindekefelett előbbre vitessék és annak érdekei minden irányban előmozdíttassanak. Most azonban, mikor általában véve újabb korszak kezdetén vagyunk, a politikai átalakulás következtében abban a reményben és hitben élünk, hogy talán az eddigi rendszerrel szakítva, a földmivvelés érdeke az általános állami és gazdasági politika legfőbb érdeke sorába fog emeltetni. Ebben a hitben élök és ezen hitet táplálja a miniszterelnök urnak részint itt e házban elhangzott ígérete, részint pedig az országos magyar gazdasági egyesület küldöttsége előtt kifejtett álláspontja. Abban a reményben vagyok tehát, hogy a magyar földmivvelés ügyével szemben, a hosszú évtizedek alatt a felgyült államadóságok — hogy úgy fejezzem ki magamat — végre-valahára és meglehetősen gyorsan, remélem teljes mértékben, lefognak fizettetni.

T. ház! Ha tisztán csak arról volna szó, hogy vajjon a költségvetésben található számok eredményt és haladást mutatnak-e, és hogy ezen számokból vissza tükröződött irányzata, felfogása és gondolkodásmódja a földmivvelésügyi miniszter urnak, megfelel-e a közhajásnak, és ebből kifolyólag, ha tisztán csak szubjektív indokok vezetnének a felszólalásra, akkor egész készséggel kijelentem azt, hogy a miniszterelnök ur iránt való elismeréssel beszédemet be is zárhatom. Azonban sajnálattal kell konstatálnom, hogy bármint eredményeket mutatnak is fel a költségvetésben foglalt számok, és habár azok sok tekintetben haladást jelentenek is, amely haladásra az előadó ur a maga beszédjében egész lüzetességgel, szakavatottsággal és tárgyilagossággal ki is terjeszkedett, és a mely előadás mindenestre ritkítja is pártját ezen a terepen: ha mondom t. ház, ezeket minden készséggel el is ismerem, azért mégis lehetetlen, hogy a költségvetés tárgyalása alkalmával a földmivvelésnek politikai részével és annak kritikájával ne foglalkozzam, hogy vajjon egyáltalában visszatükröződik-e ebből a költségvetésből a szándék és akarat arra nézve, hogy egy nagyobb szabású a Magyarország közgazdasági és földmivvelési érdekeit egészben és nagyban átölölő politika czélozzatik és szándékolttatik-e meg honosíttatni.

T. ház! Az évi költségvetésben — a mint látjuk — a kiadás 26,052,614 forinttal van előirányozva; a bevétel pedig 18,924,221 forinttal. Tehát a nem fedezett hiány 7,128,393 forint, ami az előző évhez képest haladást jelent, mert

a múlt évben 6,795,900 forint volt a különbség a bevétel és kiadás közt. Ebből tehát önként következik, hogy ez évben 332,984 forinttal emeltetett azon összeg, a mellyel más tárcaznak a bevételeiből dotáltak a földmivvelési tárca.

T. ház! Az emelkedés a rendes kiadásoknál 444,562 forint lévén, elismerem azt, hogy ugy ezen rendes kiadások emelkedése, valamint a rendkívüli kiadásoknál az emelkedés okosan, czélszerűen és gondosan fog, a mint a költségvetésből látszik, elkölteni és felhasználtatni. Mert a mint a szaporulat felhasználása czélozzatik, a költségvetésből az tűnik ki, hogy az állattenyésztés emelésére; a mezőgazdasági munkás- és cseléd-ügynek szociális szempontból való rendezésére; a szakismerek terjesztésére; a mezőgazdasági különböző czélok előmozdítására; a szőlőszet és borászat művelésére s a haladás érdekében való emelésére; a rovarok kiirtására; a mezőgazdasági statisztikának fejlesztésére van a többlet taxative részletesen előirányozva. Ha ezen többletet és az előirányzatnak czélját tekintem, azt látom, hogy a földmivvelési miniszter urnak czélja az, hogy a szakértelmet fejlesztse, másodsorban, hogy a szociális intézkedések, a cseléd és munkásügyek kérdése előbbre vitessék, hogy különösen a kisebb mezőgazdák nevelése s oktatása eszközözhető legyen. Ezen czélok és szándékok mind a mezőgazdaság és a mezőgazdasággal foglalkozó gazdalkozóságnak érdekeit szolgálják. (Halljuk! Halljuk!)

Elnök: (Csenget.) Csendet kérek!

Papp Elek: Mert példának okáért vitázni alig lehet a felett, hogy az állattenyésztésnek fejlesztésre mulhatatlanul szüksége van. Szükség van egyrészt azért, hogy valami uton-módon pótolassék az a nagy veszteség, a melyet az állattjárványok eddig okoztak az egész ország állat-állományában, de másrészt szükség van az állattenyésztés fejlesztésére azért is, mert minduntalan napról-napra hangoztatjuk a belterjesebb gazdalkodás terjesztését. Már pedig ez más módon, mint első sorban az állattenyésztés emelése által nem érhető el. Ennél fogva tehát szót nem fér ahhoz, hogy az ez irányban történt kiadások hasznosak, ez iszerűek.

Hasonlóképpen a szakértelm fejlesztésére történt intézkedések is csak helyesléssel találkoznak, mert azzal különösen az alsóbbrendű osztályok intellektuális erejét fejlesztjük. Ezen czélból e neosztály oktatása is feltétlenül szükséges. Nem mulaszthatom el azt, hogy saját tapasztalatom alapján ne konstatáljam azt, hogy különösen az Alföldön a népszerű előadásokat a magyar földmivvelés, az ifjabb nemzedék és a kisebb gazdák a legnagyobb buzgalommal hallgatják és hogy folyvón szaporodik azok száma, a kik ezen vaton szakelőadásokon megjelennek. Ezt nagyon kellem s és nagyon megnyugtító kiállításnak tartom, mert ezeknek az előadásoknak ily rohamos módon való látogatása egyszerűs mind morális tekintetben is nagy befolyással van a népre. Tehát e tekintetben is elismerem, hogy a t. miniszter ur nagyon helyesen használja fel azt az összeget, a mely a jelenlegi költségvetésben, a múlt évi költségvetéshez viszonyítva, mint többlet mutatkozik.

Szólvá a munkás-kérdés megoldásáról, hogy erre milyen égető szükség van, azt különösen mi, mezőgazdasággal foglalkozó birto-

kosok érezzük legjobban, és nagyon jól esik tapasztalunk azt, hogy a megoldás eszközei nem a zsandárok szuronyait kívánja a földmivvelésügyi miniszter ur felhasználni, hanem inkább szövetkezéseket, társulatokat alakít, a melyekben a mezőgazdaság körében foglalkozó munkásokat csoportosítani kívánja és ez által mintegy bizonyoságot tesz arról, hogy ezen elhagyatott osztályra tekint az állam is; igyekszik őket összhangzásba hozni a munkaadókkal és felszabadítani azon tévnanok hatása alól, a melyek miatt a multban a magyar államesszmet s a társadalmi rend által feltétlenül megkövetelt polgári köteleességeket is napról-napra a legdurvabban megsértették. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) De t. ház én azt gondolom: a szociális és munkás kérdésekre vonatkozó intézkedések valójában nagyon de nagyon kis mértékben képezik alapját, nagyon szűk, kis térre épített alapját, azon fontos és mindenestre a legközelebbi időkben megvalósításra váró intézményeknek, a melyeknek életbeléptetése immár halaszthatlanul be kell hogy következzen. De t. ház, még ha mindazon intézkedések helyességét készséggel elismerem is és nincs okom megátámadni azon irányzatot, a mely felé a t. földm. miniszter ur politikája halad, mégis kénytelen vagyok kijelenteni, hogy akkor, midőn arról van szó, hogy a földm. miniszter urnak megadjuk az eszközöket, az anyagi erőt arra, hogy tovább működhessek: akkor meg kell a min. ur sáfarkodását a maga teljességében vizsgálunk; különösen szükséges kiterjeszteni figyelmünket azon körülményre, hogy vajjon az ő működése, ígéretei és cselekedetei összhangban vannak-e a közvélemény akaratával, óhajtaival és Magyarország nemzetgazdasági politikájának érdekeivel (Ugy van! a szélsőbalon) és hogy vajjon azon hiányoknak pótlására alkalmasak és cselecszerűek-e azon eszközök és szerek, amelyek használatát a t. földm. miniszter kilátásba helyezi?

Ez az a kérdés, amelyivel szorosabban és komolyabban kell foglalkozni, mert azt sohasem lehet tagadnunk s azt napról-napra minden alkalommal hangoztatnunk kell, hogy Magyarország jövője csak akkor lesz biztosítva, ha egy helyes, öntudatos és egészen határozott célt szem előtt tartó közgazdasági politikát követünk és azon programot, amelyet megalkottunk öntudatosan, céltudatosan, következetesen és vasszigorussal keresztül visszük. Én azt gondolom, hogyha ezen szempontból vesszük bíralat alá a költségvetést — erre vonatkozólag nagyon kevés jót mondhatunk; mert igaz ugyan, hogy 7,125,393 forinttal járul hozzá az állam az előirányzott földm. kiadásokhoz; de azt kerdelem én, hogyha tekintetbe vesszük, hogy 274,257,500 forint az az összeg, amelyet részint a pénzügyminiszterium, részint pedig a keresk. tárca mint felesleget a többi tárcaának dotálására és a köztehernek, állami adósságoknak stb. fedezésére fordít, és ha ezen 274 és több százezer forint nagy összegét vesszük, és azt tapasztaljuk, hogy ebből az összegből csak 2,56% fordítatik földm. célokra, míg ellenben Hovátorországnak beladminisztrációjára 3,15%, és a penzióba ment miniszter urnaknak és más ezekhez hasonló uraknak évi penziójára 3,38% fordítatik, (Mozgás a szélsőbalon) akkor nem lehetünk meglegedve azal, hogy az összes miniszterium által megtakarított 264 millió forintból csak 7 millió

fordítatik a földm. ügyek előmozdítására. (Ugy van a szélsőbalon.)

Azt kérdezem én, hogy mekkora ez az összeg ahhoz a megterhelteshez képest, a mivel ez a szegény magyar föld meg van terhelve? És nehogy azok az urak, a kik általában véve a nemzetnek azon tagjait, a kik a földmívelés érdekeinek előbbre mozditására folytonosan felszólalnak, mosolyogva hallgatják, azok, midőn mi szegény földmívelők a merkantilistákkal szemben panaszkodunk, hogy milyen szármalmas helyzetben vagyunk, ne hogy ezek az urak azt mondják, hogy csak nagyitással élünk és igyekezzünk a mi bajainkat felfujni, én statisztikai adatokat akarok felmutatni, hogy milyen összeggel és mikép van ez a szegény magyar föld megterhelve. (Halljuk! Halljuk!)

Eőszőr is 35,800,000 frt földadót fizetünk, másodsor fizetünk ezután 10,700,000 frt általános jövedelmi pótdadót, azután fizetünk 4,700,000 frt másodosztályu kereseti adót. Ennek a kereseti adónak az általános jövedelmi pótdadója fejében fizetünk 1,400,000 frtot. Azután ha csak 30 százalékos számított arra, a mennyit diametraliter a községek és a városok is pótdadó fejében kivettek, akkor pótdadó fejében fizetünk 5,110,000 forintot. Pedig azt mindnyájan tudjuk, hogy ez a harmincz perzent nem felel meg a valóságnak, mert egyre-másra lehet azt vetni, hogy 50 százalékos pótdadót fizetünk a községek és városok adminisztrációjára. Mert vannak olyan községek, a hol 120 százalékra is felemelkedik a pótdadó és ezt tűri a belügyminiszter ur, és türte évtizedeken keresztül, holott a törvényben világosan benne van, hogy 100 százaléknál nagyobb nem lehet a pótdadó. Ezen tételek összesen 63,700,000 forintot tesznek ki. Mar most ezen 63,700,000 forint évi terhet ha 5 perzenttel tőkésitem, mert hiszen úgy kell venni, mintha bizonyos tőkenek a járulék volna: ez a 63,700,000 forint, akkor 1275 millió forint ez a tőke, a mely után évenként az 5 perzentos kamatot fizetjük az állam adminisztrációnak. Azt pedig megint feltétlenül kiszámíthatjuk, és megtudhatjuk a kereskedelmi és más egyéb statisztikai adatokból, hogy 215 millió forint az a személyes hitel, a melyet kizárólag a földbirtokosok élveznek. A betablazott hitelt még világosabban és egész határozottsággal krajczár számszámra megállapíthatjuk, az 1179 millió forint; tehát összesen részint az a tőke, a mely után az államnak adozunk, részint az a tőke, a mely a betablazott terheket képviseli, részint a személyes hitelt képviselő tőke összesen: 2669 millió forint. Ezenkívül vannak még az egyház részéről való megterheltesek, a visszabályozási megterheltesek, a megyei közutakra

vonatkozó megterheltesek és még azon megterheltesek, melyeket a viczinális vasutak az érdekeltekre rónak.

En t. ház ezt numerusokban nem tudom kifejezni, de hogy ez is egy nagy összeget képvisel, azt el lehet képzelni. Maga ez a 2,669 millió forint olyan szédtő összeg, a mely önkénytelenül is azt juttatja eszembe, hogy ha így haladunk a földnek megterheltesével, akkor nemcsak arról kell gondolkodni a t. miniszter urnak, hogy milyen arabus menlovak jöjjenek be az országba, de külön arabs számokat kell behoznia, hogy evvel leirhassuk azt a terhet, a melylyel a magyarországi földnek meg vannak terhelve. (Igaz! Ugy van! Derűtlenség a szélsőbaloldalon.)

Már most lássuk azt, hogy evvel a teherrel szemben mi a mi aktivánk? A magyar föld összesen ér a tudósok kiszámítása szerint 5500 millió forintot. Tehát ennek az 5500 millió forintnak 48,5 százaléka terheli a magyar földet. De t. ház, nem számítom az államadóságokat, hanem egyszerűen csak azt konstalálom, hogy miután körülbelül egy harmad része a magyarországi földbirtokoknak kötött, tehát egy nagy része nem viseli ezt a terhet. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Akkor bátran mondhatom, hogy 60 vagy 70 perzent az a teher, mely a földbirtokot sújtja és nyomja. Bátran merem állítani t. ház, hogy nincsen Európának egyetlen egy talpalatnyi földje, a melyen annyi teher fekszik, mint a magyar földön. És mégis azt tapasztaljuk, hogy úgy bannak ezzel a földdel és annak a munkásaival, mintha ennek a magyar gazdaközönségnek és ennek a szegény magyar földnek hatalmas ellenérei volnának; pedig nem lehet tagadni, hogy 75 százaléka a magyar népek fődmunkából el, azt sem lehet tagadni, hogy 30 év óta a földnek évi tiszta jövedelme, hozadéka alig szaporodott, sőt be tudnám az ellenkezőjét bizonyítani, hogy apadt, legalább is 25-30 százalékkal apadt a földnek hozadéka 30 év óta. És még is, hogy áll a dolog? Az 1867 évhez képest, mikor alkotmányunk első hujjára felderült, a Bichkorszak után, 1867 évhez képest 61,5 százalékkal szaporodott a magyar földnek terhe. Ugyanis, 1867-ben 22,359,072 frt volt kivette földadóban Magyarországon, ebből egy négyszeg kl. területre egyre-másra esik 69 frt 37 kr, 1898-ban 36 millió lett földadóban kivette. Ebből 112 frt esik egy négyszeg kilométerre. Tehát az emelkedés 65,5 százalék.

Latható ezen számokból t. ház, hogy a földbirtokos osztálynak az a követelése, az a folytonos jajgatása, mely szerint mindig azt hangoztatja, hogy a földadó szállíttassék le, jogosult. És nemcsak jogosult, hanem ütött az utolsó óra, a mikor azt le is kell szállítani.

(Ugy van: Ugy van a szélső balolon.) De hát a kormánykörökben legalább eddig azt tapasztaltuk, hogy erről hallani sem akarnak; sőt azt sem akarják meglátni, hogy minő irtóztató aránytalanság van a földnek a megterheltesével, megadóztatásával és a mozgatókének es vagyonnak megadóztatásával között. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

T. Ház! Nagyon kétségbeesítő dolog az, mikor egy országban a produktív osztály, mely anyagi kockázattal dolgozik, mint a földmívelő osztály, ily irtóztatóan meg van terhelve, úgy hogy ideális jövedelmének egy negyedét veszi el tőle az állam direkt adóban, mondom, csak az ideális, tiszta jövedelemnek, mert a realis jövedelemnek sokszor a felét, vagy ennél is többet. És azt kérdezem t. ház, hogy vajjon mit kap ezért viszonzásul a szegény földmívelő osztály? Báran ki merem jelenteni, hogy semmit. És épen ezért nem nagyítom a dolgot, mikor azt mondom, hogy a földnek ilyen irtóztató módon való megterheltesével a legszivtelenebb szivattyu-munka az állam részéről, a melynek eredménye nem lesz más, mint a földmívelő osztálynak kisebb-nagyobb mértékben a koldusbotra juttatása és a földnek végkiszarolása, kiszipolyozása a rablógazdasággal, mihez kénytelen folyamodni a gazdaközönség, az irtóztató terheknek elviselhetése miatt. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Mi tehát várva-várjuk azt a percet, időt, a mikor be fog következni az igazságos megadóztatása a földnek es más természetű adóargyaknak, különösen a mozgatókének. Itt már többször hallottuk a miniszteri székekből, hogy fognak gondolkozni egy helyesebb, igazságozabb adózási rendszernek életbeléptetéséről, hanem ram ez az ígért azt a hatást teszi, melyet tesznek az emberre az Auszlabba tett üres üvegek, melyekre rá van írva: Tokaji. Nagy ünnepnapokon, szükség pillanatában kirakja a miniszteriumba ezen ígéreket, de a mint elmúlik az ünnepélyeskedés: az történik, a mi velem történt annak idején, mikor az intézetbe jártam, hogy levezzik az asztalról a cukros süteményt, megint üveg alá teszik, es a legközelebbi ünnepnapig nem látják a gyermekek, de akkor is csak látják.

T. ház, engem nem lelkesít költségvetésünk azon tétele, a mely szerint az, elismerem, meglehetősen nevezetes szaporulatot mutat fel. Nem telkesít azért, mert ha még négyszerte annyi volna felvéve a magyar földmívelésügyi érdekek előmozdítására, mint a mennyi fel van véve, még akkor sem jelentene egyebet, mint azt, hogy visszaakarná az állam fizetni a földmívelő osztálynak egy részét azon igazságtalanul beszédett adóknak, melyeket 30 esztendő óta sajtol ki tőlünk az adóprés. És valósággal nem mondhatok egyebet, mint hogy ezen összeg oly aprópenz, melylyel nagy adósságokat kifizetni sohasem lehet (Ugy van! a szélsőbalon.)

Ezek után t. ház, arra a kérdésre akarok kiterjeszkedni, vajjon a földmívelés utján elő allított termények es más értékesíthető czikkek értéke es értékesíthetősége emelkedett-e javult-e, igen vagy nem; es erre én határozott nemmel felelek. Nem javult, sőt határozottan állíthatom, hogy bizonyos tekintetben sokkal kedvezőtlenebb helyzetben vagyunk jelenleg, mint voltunk a múltban. Elismerem azt, hogy a földmívelésügyi adminisztrációk terén tételtek ily természetű intézkedések; de az értékesítés terén nem tételtek semmi, mert ehhez már egy kis nemzetszűz, közgazdasági es állami politika is kívántatnék. Azonban ehhez nem merünk hozzányulni, félünk, hogy ha valamely ilyen játékszert vesszünk kezünkbe, Bécsben a körünkre ütnek. (Ugy van! Ugy van a szélsőbalon.)

Lássuk pl., hogy állataink értékesítése terén mi történt. Nem akarok reflektálni arra, hogy még azon nyugoti államokba sem tudjuk bevinni állatainkat, melyekbe szerződési viszonyainknál fogva jogosan bevihetnők. Tisztán csak a mi kedves jó sógorainkra, Ausztriára hívom fel a t. ház figyelmét. (Halljuk! Halljuk! mi történt ott.) Ausztriába nem lehet bevinni egy vármegyének egyetlen községéből sem állatot, ha a vármegye valamely községében

Hol született Petőfi Zoltán?

— „A Debreczeni” tárczája. —

Írta: Kardos Albert.

Nem régiben egy kep került haza Oroszországból, mely Petőfi Zoltánt mutatja ravatalán. A kép határa e szavakat írta özv. Sinkovicsné, Petőfi Z. apoloja: „Petőfi Zoltán meghalt karjamban, 5. Novemberben, 1870. Sándor-utca 12. sz. a. Budapesten.”

A legnagyobb magyar lírikus egyetlen gyermekét így látva a ravatalon, sok emlék tolu lelkünkbe es sok kérdés vetődik elénk, többek között az is, hogy hol született Petőfi Zoltán?

Azt mindenki tudja, hogy itt Debrecenben, ahova hozta Petőfi áldott állapotban levő nejét, mert jobb es biztosabb otthonnak tartotta a rá es feleségére nézve idegen várost, mint a szülei házat, a lanyukra es vejükre még mindig haragvó Szendreyek erdői kastélyát.

Itt született tehát Petőfi Zoltán 1848. dec. 15. s a ház maig is áll, habar jeltelenül. A Batthyány-utca 16. sz. ház ez, mely régebben 2555. számot viselt, már akkor is, mikor az utcát Harmincados, illetve Színház-utczának hívták. A ház ma Ormós Gábor nyugalomba vonult nagykereskedő tulajdona,

aki atyjától örökölte s aki maga is elég világosan emlékszik, hogy Petőfiék ott laktak az utcai lakásban, amely azonban csak kétszobos nyerte mai díszesebb külsejét.

De ha az Ormós Gábor világos emlékezete nem volna elegendő meggyőző bizonyíték, a dolgot egészen kétségtelenül teszik Arany János levelei, a melyeket ez idő tájban ír, többek között Petőfi fiának születése alkalmára, s a melyeket mind a Színház-utca 2555. szám alá címmez. (A színház a Batthyány-utca 17 szamu, régebben Nanassy, majd Laky, most Samy-fele haznak az udvarán állott.)

Ha a kegyelet megjelölte azt a városvégi viskót, melyben Petőfi legszomorubb napjait töltötte, az 1843-44. év sanyaru telét, bizonyára nem fog elmaradni az emléktábla arról a házról, melyben Petőfit a legnagyobb családi öröm erte, melyben fia született. — Debreczen városa tartozik ezzel a Petőfi szent emlékének s reméljük, hogy a kegyelet ez adója annál inkább le es hamarabb le fog rovatni, mivel az eszme bizonyoyal hó pártolokra, sőt buzgó megvalósítókra fog találni irodalmi es művelődési mozgalmaink vezetőjében, a C s o k o n a i - k ö r b e n es a haznak jelenlegi érdemes tulajdonosában, O r m ó s G á b o r b a n.

valami ragály ütött ki. Már most azt kérdezem: ha Pest-vármegyének felső részében valamely községben kiüt p. o. a szájfájás, Baja felől mért nem lehet az állatot felvinni? (Igaz! Ugy van! a szélső baloldalon.)

Vagy ha Biharvármegyében Szerepen kiüt valamely ragály, miért nem lehet a belényesi hegyek közül a bizott marhát felvinni? (Igaz! Ugy van! a szélső baloldalon.) Ha Szerop ott van tözsomszédságában Püspökladányban; ha Püspökladányból szabad felvinni, Belényesből miért nem szabad? De annyit sem birunk kivinni, hogy a forgalmunk elébe épített gataknak csak egyetlen egy gerendáját eltudná a t. miniszter ur cipelni. De nézzük részletesebben kivitelünk; p. o. szarvasmarhánk kivitelét. Az 1898 évi első tíz hónapjában kivittünk — hogy praecis számokat hozzak fel — 3000 drbbal több marhát, mint 1897-ben. Csak hogy ezen 3000 darabbal szemben 26.000 drb. szarvasmarhával több jött be 1898-ban; mint 1897-ben. Összes kivitelünk 213.000 darab, ezzel szemben a behozatal 57.000 drb, vagyis 5.7 része a kivitelünknek a behozott marhák által volt fedezve.

A juhkielit nem is emlitem. Mindenki tudja, még a gyapju kereskedők is, hogy a juhtenyésztés már egészen a csőd szélére áll. Franciaországba már absolute nem lehet kivinni. A múlt évben 50.000 darabbal kevesebb ment ki, mint az előt való évben. Itt vagyok bátor megemlíteni, hogy ha tapasztalja a miniszter ur, a mint bizonyosan tapasztalja, hogy a juhkielitünk és általában a juhtenyésztésünk Magyarországon ilyen hanyatlóban van, a mely fontossága volt állattenyésztésünknek. már csak a belterjesebb gazdálkodás szempontjából is, — akkor miért nem tesz lépéseket arra nézve, hogy a katonaságnál, a hadseregénél a juh-husnak a felhasználása alkalmazasba vétessék. Ez a legkevesebb, a mit kerhetünk és a mit követelhetünk, mert a magyar gazdalkodónak nem elegendhetik meg azzal az egyszerű bölcs tanácsal, hogy mig ezelőtt tíz esztendővel arra oktattak mindnyájunkat, akik juhtenyésztők vagyunk, hogy csak husra kell nevelni, nagy juhokat kell tenyészteni, most azt hangoztatják, nem ér az semmit, a juh-husnak nincs ára, fordítsuk vissza a dolgot és dolgozzunk gyapjura. En tehát nem látom át, miért ne lehetne a hadsereget legalább részben juh-hussal is táplálni.

A sertés kivitelről nem is beszélek. A sertés kivitel 1.200.000 darabról leolvadt 180.000-re Erre azt lehet mondani, hogy ennek nagyrésztben a sertés-vész az oka. Azt azonban már nem lehet sertés-vészszel indokolni, hogy annak daczára, hogy így apadt a kivitelünk, Szerbiából 64.000 drb. sertést hoztak be a múlt esztendőben Kőbányára. Ennek már semmi néven nevezendő indoka nincsen.

A lovak értékesítése tekintetében is vizsgálafél meggyünk. Így például a múlt évben kivitetett 29.700 ló, 5000-el kevesebb, mint az az előt való évben. Különösen Olaszországban és Romániában csappant meg a ló-kivitelünk, úgy hogy bátran mondhatom, hogy a ló értékesítésének az ügye, egyáltalában nincs arányban azon áldozatokkal, a melyeket az állam a lótenyésztésre fordít. En elhiszem, hogy indokolt az a nagy áldozat, főképen azért hogy a hadsereget alkalmas lovakkal láthassuk el, de más tekintetben valóban nincs indokolva és egyáltalában nincsen arányban az értékesítés a reá fordított költségekkel.

Bármennyire unalmasak is ezek a numerusok (Halljuk!) egyszer már le kell számolni ezzel a kérdéssel, mert csakugyan sajnálatraméltó, hogy daczára annak, hogy a magyar képviselőháznak $\frac{1}{3}$ része gazdából áll, mégis szivesebben foglalozunk a balerináink trikójával, mint a szőnyegen levő hason termézetű kérdésekkel. Ugy van! a szélső baloldalon.)

Egyedül a baromfikivitel az, mely hatalmas emelkedést mutat. 4.000.000 darab baromfi vitetett ki a múlt évben, a mi 500.000-nyi emelkedést tüntet fel. De már itt is baj van, mert Németországban kezdik em-

legetni, hogy minden kakas a maga szeméjét kaparja és hogy majd megrégulazzák ennek a sok baromfinak és kakasnak Németországba való kukorikolását. De bármennyi tyukot és csirkét vigyünk is ki, az sohasem fog karpótolni azért a veszteséget, a melyet más állataink kivitelének csökkenése által vagyunk kénytelenek szenvedni.

Folyt. köv.

A képviselőház ülése.

Magyarország legfőbb érdekének tartják — mint hogy az is — a mezőgazdaságot. És mégis a földművelési tárca költségvetését tárgyaló tegnapi ülést — Apr. 6. — ülés kezdetén a padok majdnem üresen tátongtak, s Perczel D. elnök csepengetése sem teltek meg és csaknem üres házban nyitotta meg az ülést. Majd csak begyűlnek a napirend előtti tárgyalások folyamán.

A jegyzőkönyv felolvasása és hitelesítése után Elnök: bemutatta a min. elnök átíratát a számvéviszéseknek az 1898. év IV. negyedében előfordult tulkiadásokról és hitelátruházásokról szóló jelentéséről; amit a zár számadást vizsgáló bizottsághoz utasítottak.

Azán következett a napirend szerint a mentelmi ügyek tárgyalása, melynek eredménye szerint: Molnár Károly és Barthya Miklós mentelmi jogát parviadal, — Okolicsányi Lászlót pedig rágalmozas vétsége miatt felfüggesztették; ellenben Mócsy Antal, Páder Rezső és Barthya Ödön hozzászólása szerint, zaklatást látván ellene fennforogni, — nem adták ki. Felfüggesztették továbbá büntet, — esetleg vétség elkövetésére felhívás miatt vádolt Olaj Lajosét, becsületsértéssel vádolt Okolicsányiét; belügyminiszteri rendelet ellen kihágással vádolt Sima Ferencét; de ugyanezt becsület sértés esetében, védjegy bitortlás vádjában Weisz Bertholdét és becsületsértéssel vádolt G. Berthold Arthurét nem függesztették fel. Ugyancsak Sima Ferenc által a budapesti törvényszéki vizsgáló bírósága — és a szegedi törvényszék idézése ügyében nem látta a mentelmi bizottság a mentelmi jog megsértését.

Ezek után a földmívelésügyi miniszteri tárca költségvetése tárgyalása folyamán felszólt Lázár György, szűz beszédében a tiszta-szabályozás hiányaira mutatva, elfogadta a költségvetést. Major Ferenc az agrár-irányzata ellenében az ipar és kereskedelem fejlesztésének szükségességét hangoztatta, ezt Németország buza fogyasztásának az iparfejlesztése által 700 perccenttel való emelkedésével támogatva.

Lits Gyula. Darányi miniszter ismeretes érdemeit emelve ki, ajánlja különösen a mezőgazdák jégkárbiztosítási ügyét a miniszter figyelmébe, méltán kikelve a biztosító társaságok kartellje ellen.

Darányi miniszter beszédét nagy sikerrel tartotta meg. Méltányolta elődei alapító faradozásait. Kijelentette, hogy a jégkárbiztosítási ügyét csak szövetkezetek útján lehet megoldani; érdeklél viseltetik a tiszta szabályozás a ruthén kérdés iránt s örül az eredmény már is elért sikerek s igéri a többire a ténykedést.

A munkások és munkaadók közti viszonyt szabályozó törvény jónak bizonyulván, azt nem vonja vissza, sőt tovább előrefejti új törvényjavaslatokkal, szőlő tovább telepítéssel; borhamisítás meggátolása, gabona-uzsora ellen, tovább folytatja a harcot; az állategészségügyet államossítani akarja; az állami még meglevő javakat az agrárszocializmus kérdése megoldása eszközeként tekinti s használja sat.

Beszéde minden párt részéről osztatlan tetszést keltett, úgy hogy az utána felszóllók Barta Ödön, Szivák Imre, Major Péter csak reflektáltak s utánuk az általános vita véget ért, sőt sok részlet megszavazására is jutott idő, az ülésnek 2 órákor történt bezárásáig.

A tegnapi — Apr. 7. — ülésben a jegyzőkönyv hitelesítése után Perczel D. elnök bemutatta a min. elnök átíratával kapcsolatosan az indemnity, ujoncjutalék megállapítását és az ujonc megajánlás tárgyazó, királyilag szentesített 1899. I. II. III. sz. cikkkeket, amiket már az Orsz. Törvénytar útján ki is hirdettek.

Psik Lajos az igazoló bizottságból jelenti, Ugron G. Széll K. és Hegedüs S. mandátumainak rendben lételet s hogy ezek a szokásos 30 nap fenntartásával képviselőknél kijelentettek. Az osztrákok Szilágyi D. vel együtt besoroztattak.

Ezen előzmények után részletesen tárgyalatott napirend szerint a földm. tárca költségvetése és pedig

borászati kiadásoknál Boda Vilmos a borhamisítók ellen kifejtett szigorú dicsőre —

Bernath Béla a tokaj-hegyaljai borvidéknek a borértékesítésben is fekvő érdekének felrolására figyelmeztetve a minisztert.

Darányi I. meleg és hathatós érdeklődését fejezte ki a tokaj-hegyaljai borvidék ügye iránt.

A Ház a tételt elfogadta s még azután Szivák Imre a deliblati futóhómkotelep érdekében emelt szót; Szabó Imre előadása alapján pedig az átruházási jogot és a felhatalmazást megnyervén, a földm. miniszter — az egész költségvetést letárgyalta.

Következett a vallás és közoktatási tárca költségvetése. Ennek bevezetéséről

Wlassics Gyula vallás és közokt. miniszter tartott nagyszabású — másfél óráig tartó — beszédet, amely mintegy jelentés és program volt egy füst alatt — kiterjeszkedve az egyház politikára, a felső oktatásra, a középiskolákra, az elemi oktatásra, a polg. iskolákra, a kisdedóvodára, a művészeti politikára. Nagy odaadást igért a haza legfőbb kincse a magyar kultúrának, és amit a társadalom felekezeti és pártkülömböcsg nélküli támogatásával érhet el, a mit kér a háztól és a nemzet minden hű fiától. (Persze az általában rokonszenves sőt mindenkori által legfőbb érdek tárgyzó beszéd általános tetszéssel találkozott. Mit vált be lelkes ígéreteiből, köz-várakozással kísérik is. Vajha minél többet, mert oly sok a beváltani való!)

A miniszter beszédét kíséző 5 perc szünet után

Boda Vilmos azt hiszi, hogy jobb lenne, ha a miniszter a nemzeti állam kiépítése dolgában kevesebb szép szavat, de annál több tettet produkálna. Attól tart, hogy a tettek elmaradnak, ellenben a vérmes ígéretek haszon nélkül még jobban fölébresztik a nemzetiségek gyűlölködését. Ő függetlenségi alapon is a szelid irány híve.

Madarász József: Elég rossz!

Boda Vilmos: Ellenben a legszigorubb állaspontra helyezkedik ott, a hol a magyar nyelv szupremáciájáról van szó s követeli, hogy az ország minden lakója birja az állam nyelvét, a magyart.

Madarász József: Ez már helyes!

Boda Vilmos azután részletesen foglalkozik a miniszter programjával. A leányiskolákkal nincsen megelégedve, nem szolgálják azt a célt, melyért létesültek. A költségvetést pártállásánál nem fogadja el. (Helyeslés a szélső balon.)

Óvay Ferenc a népiskolák dolgáról szól és a tanítók szaporítását, a meglévők jobb fizetését sürgeti. Az óvóiskolák viszonyainak rendezését is sürgeti, — valamint a gazdasági és ismétlő iskolák minél nagyobb számmal való föllállítását. A költségvetést elfogadja. (Helyeslés jobbról.)

Major Ferenc azzal kezd, hogy terjedelmesen kíván szólni... (Általános ohó kiáltás.)

A terem egyszerre kiürül, de Major erre való tekintet nélkül, csakugyan terjedelmesen fejtegeti az orvosi oktatás reformját.

Major kibeszélte az ülést. Elmult már két óra, mikor befejezte beszédét.
A mai ülésen folytatták a vitát és rátertek a kérvényekre is.

Táviratok.

Hegedüs Sándor íttthon.

Budapest, apr. 8. a »Debr.« ered. táv. Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter ma ejfelkor az »expresszvonattal« Konstantinápolyból visszatért Budapestre.

Ujságírók kongresszusa.

Rómából táviratozzák a »Budapesti Tudósító«-nak.

A kongresszus második napján az ujságírók a római művészársaság vendégei voltak. Az este fényesen folyt le. A hangversenyen közreműködött Tuz Terezi, a hírneves hegedűművész is.

C-ütörtökön este nagy díszelőadás volt a »Teatre Constanzi«-ban. A Bohéme-ek kerültek színpadra Bellincionival.

Ma délelőtt Pasetti báró osztrák-magyar nagykövét fogadta a kongresszus ausztriai és magyarországi tagjai. Pasetti báró kifogyhatatlan buzgósággal látta el a házigazda tisztét. Szívesen üdvözölte Singer Vilmos elnököt és minden vendégével a legkeleesebben társalgott. Gazdag buffet is várta a vendégeket. Ott volt a fogadtatáson nem csak az egész követségi személyzet, de Róma legelőkelőbb társasága is. Mindannyian el voltak ragadtatva a pompás vendéglátás felett, a melyben a nagy követségi palota fényes termeiben részök volt.

Ma este kivilágítják a Capitoliumot, ahol Ruspoli herceg polgármester fogadja a kongresszus tagjait.

Holnap az olasz közoktatásügyi miniszter fogadja a kongresszust a Palatiouson.

Nagy tüzvész.

New-York, apr. 7. A Debr. er. táv. Ma reggel a 67 utcában leégett egy 5 emeletes lakóház. 7 ember a lángokban lelta halálát, sokan megsebesültek. 9 embernek nyoma veszett.

A nachodi zavargások.

Prága, ápril 8. (A »Dbr.« ered. táv.) A nachodi munkászavargások előzményeiről a következőket jelentik: A nachodi munkásmozgalom f. évi február 16-án kezdődött, a mikor a takácsok sztrajkot kezdtek, a mely márcz. 22-ig tartott. Ettől a naptól fogva az összes gyárakba visszatértek a munkások. Csak Pick Jakab szövőgyárban sztrajkolt meg 160 ember. A hatóságoknak sikerült minden komolyabb rendzavarást megakadályozniok. A sztrajk megszűnéséig 25 csendőr volt szolgálatban. A munkások nyugodtan is viselkedtek az utolsó napig. Készülődésnek vagy erőszakosságra való izgatásnak nyoma sem volt. A zendülés egyszerre tört ki valóságos kommandóval néhány izgatónak. A hatóságok nyomban megtettek minden intézkedést a zavargások elfojtására. A vizsgálatot a legnagyobb szigorral és energiával végzik. Házmotázásokat nemcsak Nachodban tartottak, hanem a környéken is és felytönnének letartóztatások.

Debreczen és a sajtó.

Régen, mikor még a főváros poros aszfaltját tapostam, gyakran volt alkalmam hallani a fensőbb irodalmi körökben, hogy Debreczennek a legmagyarabb városnak sajtója a legszomorubb viszonyok között teng. Öszintén szólva nem adtam hitelt a kedvezőtlen véleménynek, mert előttem szinte lehetetlennek látszott, hogy egy oly város, mint Debreczen, a melynek polgárai büszkén vallják magukat őnzetlen, igaz hazafiaknak, kik a régi tradíciókhoz hiven, lelkesedéssel harczolnak az ország jóléteért, függetlenségéért a közművelődésért, a civilizáció előrehaladásáért és saját társadalmi életük elénkítéséért, — ne pártolná a sajtót. A sors ide vetett és kilencz hó-

napi ittlétem után, szomoruan lár, de be kell vallanom azt az elvitáztatatlan tényt, hogy a debreczeni közönség a sajtót, és annak szerény, de buzgó és ambíciózus munkasait negligálja.

Pedig régi igazság, hogy minden várost a sajtójáról ítélnék meg. A napokban közöltük egyik neves, fővárosi kollégának a vidéki hírlapirodalomról írott cikkét, amelyben művészi vonásokkal festette a sajtó hivatását s nemes működését a kultura előmozdítása érdekében. A cikk általános feltűnést keltett, különösen Debreczenben, ahol azután sokan mondogatták csodálkozással, no meg egy kis malicziával:

— Ki itte volna, hogy eonyit köszönhetünk a sajtónak!

Csak sajnálkozni tudok az ilyen embereken, akik hasonló nyilatkozataikkal saját szellemi szegényégüknek adjak lényes bizonyítékát. Mert barmit is beszéljenek a maguk korlátoltságukban, arról meg vagyok győződve, hogy a társadalom komoly és érett gondolkodásu elemei méltányolják a sajtó munkásságát és igyekeznek is azt mindenképpen támogatni.

A sajtó hatalmas kulturtényezője egy városnak. S amily arányban izmosodik valamely város sajtója, oly arányban halad az a civilizáció szabad szellessége a közművelődés útján.

És mégis itt Debreczenben, ahol a szabadság szent eszméjét annyiszor festette pirosra a földet hönfivér, igyekeznek elnyomni a sajtót, amely szent eszméért s jövőnk nemzedékünk boldogágáért küzd. Minden alkalmat felhasználnak, hogy azt minél alacsonyabb fokra süllyesszék s korlátozzák hatalmát.

De nem csak a sajtót, hanem annak buzgó, nemes érzésű munkasait, kiknek sziveben a dicső lelkesedés lángja lobog, igyekeznek megszorítani s minden alkalmat megragadnak, hogy apróbb csipésekkel, szurasokkal megsebezék őket.

Ha a sajtó valamelyik munkását kötelességének, hivatásának teljesítése közben valami bántalom éri, másnap már az egész városban pertraktálják az ügyet, természetesen az ujságíró rovására.

Enek pedig csakis az az oka, mert irigy szemmel nézik azokat az embereket, akik szívük sugálatának engedve, fáradozatlan buzgósággal, megtörhetetlenül s vas-energiával arra törekednek, hogy ramutatva társadalmunk félszességére, felfedezve a bűnöket és visszaéléseket, megtszítsák a társadalmat a reá tapadó piszoktól és azt a haladás tisztesség és boldogulás útjára tereljék.

Ebből kifolyólag természetesen számtalan ellenségre tesznek szert, akik egymással kezét fogva, egyesült erővel arra törekednek, hogy minél jobban megkeserítsék az ujságíró életét.

Bizony! nagyon szomorú dolog ez s különös fényt vet Debreczen városára.

Mi azonban egymásért mindenben, mindenkor szolidaritást vállalva, szívós kitartással fogunk harczolni: a jóért s nemesért, mint eddig is.

Szemeink előtt lebeg tántoríthatatlan küzdelmünkben továbbra is az a bibliai mondas: »Aki téged kövel dob, dob vissza kenyérrrel.«

Amiből pedig egyenest következik az, hogy mi sokkal, de sokkal jobbak vagyunk, mint a milyeneknek látszunk.

F. M.

H I R E K.

Uri élet.

Fürdőzni jár ő minden nyáron, Zsurrt ad a télen rendszeren. A turfon ott van minden áron, Nyugodtan játszik, csendesen.

Kocsit is tart, de nem fiakkert, Livrés inas ül a bakon. Ma-holnap kész a téli nagy kert. Onnan mereng, az ablakon.

És hive ő az operának. Minden koncerten ott terem. S ha hizeleg a férj urának Egy dalocskát zeng hirtelen.

A férj oly boldog, felesége A legszebb asszony s ez elég, Övé a világ legszebb éke. Ah, más egyéb hát kell-e még?

De egy napon a kalitkából Hogy-hogy kiröppen a madár, Bucsut véve férj urától, Tudja az ég, hogy merre jár.

Csak annyit ír az asztalára »Szökjék barátom maga is Jó életnek nagy az ára, Tudják, a vallókn mind hamis.«

Pon-pon.

* **Isteniszteletek.** A holnapi ev. ref. istenisztelek alkalmával egyházi beszédet tartanak: Nagytemplomban Béteky Lajos s. lelkész, Kistemplomban Dicsőfi József lelkész, Isptály templomban Mitrovics Gyula lelkész, Kossuth-utcai templomban K. Tóth Kálmán lelkész. — Az ág. hitv. ev. templomban d. e. 10 órakor Schindler Márton segédlelkész tart isteniszteletet.

* **Kiss Áron főpásztori levele.** Kiss Áron püspök, főrendiházi tag a tavaszi egyházkerületi közgyűlés idejét a következő körlevélben tudatja az egyházkerület espereseivel. Elnöktársam ő méltóságával egyetértőleg egyházkerületünk 1899. évi első közgyűlését f. évi május 24. s következő napjaira hívom össze Debreczenbe. E gyűlésnek első napján tehát 24-én, délelőtt 8 órakor, az ülés megnyitása után közvetlenül lelkész avatás lesz a nagy templomban, mely alkalomra a nagy, esperes urak az ifju lelképásztorokat azon utasítással hívják meg, hogy május 23-án d. e. 9 órakor hivatali helyiségemben bizonyítványikkal jelentkezzenek, ugyancsak délután 3 órakor a gyűlésteremben jelenjenek meg, honnan az esperesi karral a rend megállapítása s próbatartás végett a nagytemplomba vonulnak. Gyűlésünk fontos tárgyai lesznek a konvent által hozzánk utalt ügyek, a főisk. igazgató tanács és egyház. tanügyi bizottság jkönyvei, továbbá a felebbezett ügyek ellátása, tanárválasztások. A szentelendők neveit máj. 8-ig méltóztassanak betérjeszteni, hogy az avatási beszédet tartó szónokot kellő időben kinevezhessem; a gyűlési tárgyakat pedig május 15-ig várom. Örömmel hozom köztudomásra, hogy egyház. világi főjegyzőjévé a szavazatok igen nagy többségével Ujfalussy Béla választott meg, kiben egyházat szerető, ügybuzgó egyent csatolt még erősebb kötelekkel magához egyházkerületünk. Tejes tiszteletes vagyok Debreczen, 1899. apr. 6. Kiss Áron püspök.

* **Márk Endre Budapestre utazott.** Márk Endre az ügyvédi kamara elnöke ma reggel Budapestre utazott. Utazásának célja az, hogy azt a bizalmi nyilatkozatot, melyet Debreczen város törvényhatósági bizottsága Széll Kálmán és kabinetje iránt fejezett ki, a miniszterelnöknek átnyujtsa. Hát ez a dolog legalább is különös. Az az ember, a ki a mult év viharos közgyűlésén végtelenül exponálta magát báró Bánffy Dezsőért, kinek a szólnokdobokai basavolt mindene. — politikai eszményképe, most Széll Kálmánnak viszi a bizalmi nyilatkozatot, a ki pedig ép azokban a dolgokban nem egyezik Bánffyval, a miért Márk Endre Debreczenben korteskedett. Ez az ugynevezett szabadelvű következetesség. Ma ez, holnap az, mindenki előtt meg lehet hajolni, a kinek hatalom van a kezében. Ugy látszik, Márk Endre urnak nagy szüksége van egy kis rendjelecskére.

* Egyház-tanácsülés. A debreczeni ev. ref. egyház április 5-én d. u. Kiss Áron püspök és Komlóssy Arthur presbyter elnöke alatt ülést tartott, melynek több érdekese és fontos tárgya volt. Kiemelkedőbb határozatot hoztak a következő ügyekben: 1. A nehai Steinfeld Antal által a nagy templom homlokzatán hagyományozott 2000 frtot, Kövy Lajos végrendeleti végrehajtó 200 frt körüli kamataival befizetvén, neki ezért köszönetet szavaztak; ugyancsak halas köszönetet mondott a presbyterium dr. Medve Kálmán az egyház lelkes hívének, ki az Ármós Bálint tekintélyes hagyományait szolgálta be, mint végrendeleti végrehajtó. Sioka Sandor gymn. igazgató azon kérelmét, hogy az egyházi alapítványok és alpitókról törzskönyv készíttessék, kiadják az egyház monográfiáját készítő bizottságnak. Seres Mihályné 25 frtos adományát köszönettel fogadták. — A Könyves Tóth-Simonffy 1000 frtos alapítványra nézve azt határozták, hogy az a tókepenztárhoz csatoltassék, mert annak kamataira csak azon esetben lesz a végrendelet értelmében szükség, ha a kegyes alapító sírhelyéről megszűnnének az örökösök gondoskodni, a mi pedig nagyon soka — esetleg sohasem fog bekövetkezni. A csapókerítiek 40 aláírással ellátott kérvénye két új tanterem és im. tárgyában kiadott az iskolaszéknek és házépítése a lelkesi karnak véleményes jelentésére.

* Ipartestület. A debreczeni ipartestület működését 1899 évi ápril 12-én megkezdi. Ezt megelőzőleg ápril 11-én este 8 órakor az »Arany Bika szálloda dísztermében társas vacsorát rendez. Felhívjuk iparosaink figyelmét ezen körülményre azon keressék, hogy a társas vacsorán minél számosabban megjelenni sziveskedjenek. Társas vacsora jegyek Kormos Gyula ipartestületi irodatiszt urnál (Kossuth utca, Komáromi ház iparhatósági hivatal) kaphatók.

* Tollhiba. Lapunk keddi, azaz április 4-iki számának színházi rovatában a »Szép aszony kocsis« nepszínműről írott színrefeladókban bosszantó tollhiba csuszott be. — Ugyanis Marosi kardalost intettük meg feltűnő magaviseletéért, holott Marosi már Vitéznapján megvált a színtársulattól. A megintés, természetesen, nem Marosinak, hanem Pálffy kardalostnak szólt, a ki feltűnő viselkedésével rászolgált a megdorgásra. Sajnáljuk, hogy Marosi, ki hasznavehető tagja volt a színtársulatnak, ilyen kellemetlen felreértésnek lett az áldozata.

Pálffy kardalost pedig ujjal figyelmeztetjük, hogy ne tévessze össze a színtársulat valami utcséli csárdával.

* Vadállatias apa. Embertelen módon kinezta meg Selmeczi János újföldi lakos fogadott fiát Mánó Sandort. Tegnap este valami csekély ok miatt annyira megverte, hogy orrán-száján, füleiben és fején súlyos sérüléseket szenvedett. Dr. Balkányi Ede kerületi orvos vizsgálta meg a súlyos sérülést szenvedett gyermeket, ki tanuk állítása szerint régóta áldozata vadpartfogás alá a szerencsétlen gyermeket, nehogy ilyen dolgok többé előforduljanak. A kegyetlen apa ellen a kir. ügyészség súlyos testi sértés miatt emel vádat.

* Kossuth sirja és Szabolcska Mihály Mindenkire, a ki szívében érez csak egy kis kegyelettel is a haza nagyjai iránt, leverő hatással lehet az, ha olyan dolog történik meg vele, a mint a napokban történt ismert nevű poétákkal Szabolcska Mihályval. Az ő, extázisra hajló, szenvedélyes lelkülete, költői természete plane kis híjj, hogy tulásba nem ragadtak kis híjj, hogy ez az egész hir nem ezzel a czimmet kerül most a nyilvánosság elé, hogy »Poéta és fiakkeros a rendőrség előtt.« Szabolcska a multhét elején felment a fővárosba, hogy megtartsa székfoglalóját a Kisfaludy-társaságban. Megérkezése reggelén közeledésének tartotta, hogy kocsi fogadjon fel és kivitesse magát Kossuth sirjához.

A fiakkeros ki is vitte a Kerepesi-úti temetőbe, de ott a helyett, hogy a sirhoz vitte volna, összeviszta kocsiatatta az egész te-

metőben, végezetül pedig kijelentette, hogy ő bizony nem találja azt a sirt.

— Hát maga nem tudja, hol van a Kossuth sirja?

— Nem én! Csak nem tudhatom mindenkinek a siriát.

No erre azután felfortyant a vére a mi poétáknak:

— Hát Kossuth mindenki volt? Hát az ő sirja csak olyan közönséges sir? Nem ol-tár az, ahová egy nemzetnek kell eljárnia imádkozni?

A kocsis vállvonogatva mosolyogta a poéta kitöréseit:

— No bizony, de nagy dolog, nem tudni egy sirt, hogy hol van.

Erre tört azután ki istenigazában. — Szerencsére, hogy valamelyik temetőőr kalauzsolása mellett hamarosan rátaláltak a sirra és a kegyelet azután elfojtotta Szabolcskában a düht és így azután nem végződött kalandja a rendőrségnél.

Az egész en azonban nagyon hosszantó, hogy akad bérkocsi Budapesten, aki nem tudja, hol van Kossuth sirja. Ilyen akad, de olyan bizonyára nem akad, a ki megelégednék a rendes viteldijjal.

* Letartóztatott család. A kassai rendőrség veszedelmes országos csalót tartóztatott le Dinger Lajos 22 éves pécsi szüetű kereskedőség személyében. Dinger legutóbb Lacházán volt, hol a viszonyokat kiismerve, a napokban Kassára jött és innen Gönczi Adol-facházai allomásfőnök nevében az allomásfőnök Miskolczon lakó atyjától táviratilag 250 frtot kért, mivel pénztárcáját allítólag ellopták. Gönczi atya tudva, hogy fia Lacházán van, nem küldött pénzt, hanem értesítette a kassai rendőrséget. Ez nyomozást indított és Dinger ma letartóztatva. A kereskedőség bevallotta bűnét és hosszas taggatás után szeszaccziós dolgokat mondott el előéletéből is.

* Ingatlanok forgalma. 1. Graf Dégenfeld József és Dr. Balkányi Miklós megvette Otrókocsi Vég Jánosól a debreczeni 2578 sz. tjkvben foglalt ingatlant 9016 frtért. — 2. Fazekas Henrik Dániel és neje Szentgyörgyi Etelka megvette özv. Bekéy Ottokárné és kom gyermekeitől a debreczeni 5483 sz. tjkvben foglalt szt. Anna 20. sz. házat 19.000 frtért. — 3. Székely Ferencné megvette Varga Imre és nejétől a debreczeni 1492 sz. tjk. foglalt ingatlanokat 9100 frtért. — 4. Ecsedi János és neje megvette özv. dr. Szeőke Istvánné és gyermekeitől a debreczeni jcben 144 sz. tjkvben foglalt ingatlant 18.000 frtért. — 5. Nagy János és neje megvette Tóth Balint és nejétől a debreczeni 415 sz. tjkv. foglalt ingatlant 1575 frtért. — 6. Bencze Balint megvette Bombák Istvan és nejétől a debreczeni 3419 sz. tjk. foglalt ingatlant 700 frtért — Veres Balint és neje megvette Nagy József és nejétől a debreczeni 504 sz. tjk foglalt ingatlant 1290 frtért. — 8. Szemere Imre és neje megvette Fehertai Mihálytól a debreczeni 3493 sz. tjkv. foglalt ingatlant 400 frtért. — 9. Farago János megvette Farago Esztertől a debreczeni 707 sz. tjkvben foglalt ingatlant 213 frtért. Kelt Debreczenben, 1899 április 5-én.

* Elveszett. »Tigris« névre hallgató tarka, csóka szemű him agarat a honvéd körház előtti uton magával vivő fiúcska családja felkeretik ez agarat az I. kerületi kapitánysághoz beküldeni.

* A láncz nélküli »Graziosa« kerékpár, mely a Benedict Albi és Társasbetéti társaság gráci Graziosa-kerékpár-művei által készítették, nagyfontosságú vizsgálatot állott ki. A Graziosa-kerékpárral mérvadó helyen lefolyt kísérlet ennek sikere megkívánja, hogy ezen elsőrangú gyártmány a kerékpáros világgal figyelmét felhívjuk. A bécsi cs. kir. technológiai és iparmúzeum megbízásából Kirsch anár beható vizsgálat alá vette a láncz nélküli Graziosa-kerékpár hajtószerkezetét, s arról következőképen nyilatkozik: »A taposóerőt 2125 centimeter kilogrammig lehet fokozni a nélküli, hogy a géprészeken legkisebb deformáció is észlelhető lenne. Ez megfelelő 130 kgr. nyomásnak a forgattyukra és 400 kgr. nyomásnak a fogakra. Ebből világosan az kö-

vetkezik, hogy a »Graziosa«-kerékpár ország-uton és pályán való használatra egyaránt kitűnően alkalmas, mert kizártnak látszik, hogy a hajtómű fogaskerekének fogai eltörjenek.« Ez a fényes bizonyítvány ok uj hivat fog szerezni a láncz nélküli »Graziosa«-kerékpárnak, de az is bizonyos, hogy eloszlata mindazon kételyeket, melyek sokakat a láncz nélküli kerékpárok vásárlásától visszatartanak. Egyedüli képviselőség Debreczen és vidékére Deutsch Edénél Debreczenben.

A »Bika kávéház«-ban

ma szombat on azaz 1899. április 8-án nagy zene-estély tartatik Magyar Testvérek zenekara mellett.

Számos látogatást kér

a Bika szálloda bérlő-ársaság
üzletvezetősége.

Színház.

Sárosi Paula vendégművész nő bemutatója volt tegnapelőtt este »Madarász« Postás Milka szerepében.

Az előadásról ujat nem igen mondhatunk. Rubo, Ádám madarász szerepében igazán elemében érezte magát a »Nagyapám mig ifju volt« kezdetű bájos románéz műveszi előadásáért nyilt színen hatalmas tapsot, felvonás végén többszörös kihívást kapott.

R. S e r f ő z i Zseni, mint fejedelem asszony nemcsak szép jelenség volt, hanem diszkrétül játszott és szépen énekelt. Ifj. S z a t h m á r y Árpád a rövidlató professzor szerepében nem mókázott annyit, mint előde. K a r a c s j ó l volt diszponálva, a többiek mint S z i k l a y, L o c s a r e k n é, B a r t h a a régi sikerrel szerepeltek a karok is derekasán működtek.

Végül hagytam a vendégművész nőről való megemlékezést, még pedig azért, mert ő volt az est hőse, kire a figyelem és érdeklődés irányult.

A bemutatkozón határozottan szép sikert aratott a kisasszony. Nagyon szép színpadi jelenség, játéka eleven, temperamentumos, p j zán, de mindig illedelmes. Hangja színházunk terjedelméhez képest kissé gyönges a felső regiszterekben némi elessege van, de igen jól tud vele bánni — s nem legkisebb érdeme, hogy a szöveget kitűnő érthetőséggel ejti. A szép szamu közönség teljes rokonszenvet meg tudta nyerni, részesült tapsban, kihívásban bőven s egy szép virágállványt is előlegeztek neki.

Mindent összefoglalva, egyetlen fellépésével a debreczeni publikum előtt szokatlan sikert ért el s amennyire egy szerep után ítéletet lehet kockáztatni, a kisasszony szerződtetése kívánatos. Ohajandó, hogy ehetséget több szerepben bemutatthassa. — a — a.

Családi örömök.

— Premér. —

Ez a darab a Vigszínházban megbukott, Debreczenben sem talált kedvező fogadtatásra. Magyarazata a dolognak az, hogy francia bohózat létere nagyon szánalmas elkopott dolgokkal akar hatni s csak természetes, hogy czélját nem éri el. Komjáthy okosan tenné, ha ilyen értékű dolgokat nem mutatna be.

A darab de Ferillac báró körül forog, ki beleunva az agglégény életbe, megházasítja unokaöccsét, csak hogy élte utolsó napjait családi örömök közt élje le. A családi örömök helyett a fiatal pár s a menyecske anyja botrányos perlekedést folytatnak. Ferillac báró kiakarja őket békíteni, de a czivakodásból keletkezett harag oly erős, hogy a báró visszatér muczuskái közé s nem várja be, mig az asszonyok megtörve omlanak ferjeik karjai közé.

Ferillac bárót Szacsavay játszotta az ő discret művészetével. A tapsból bőséges részt kapott, Kiss Irén mintá anyós volt, valamint

pompás haragos feleség Halmy Margit. Sziklay egy vén ruet alakított kitűnően, ifjú Szatbmáry Árpád Thibaudiere-jén me. látszott a törekvés, de bizony nagyobb hatást nem ért el.

T a n a y Frigyes azt gondolta tegnap este, hogy Kajászó Szt.-Mártonban vendégszerepel. Sokat megengedett magának. Az első felvonásban midőn először jön a színpadra Rubossal van jelenése, kiről még nem tudhatja, hogy gazdája Járminnak keresztelte el. Belépve Járminnak szólította s észrevéve botlását, egész hangosan kiáltott fel:

„No ezt jól megcsináltam!”

Legyen szíves ilyen dolgokat nem csinálni. Ilyen dolgokra ügyelnie kellene. Játéka különben a tulzásokot leszámítva elfogadható volt.

Százpercentes felemelt helyárák. A mily örömmel regi-ztráltuk, hogy Küry Klára a Népszínház kitűnő művésznője eljön hozzánk vendégszerepelni, épp olyan csodálkozással olvastuk a színházi jelentést, a mely 100 percentes felemelt helyárákat jelez. A méreg drága helyárák miatt a közönség körében általános a felháborodás s reméljük, hogy a színügyi bizottság tudni fogja, mi a kötelessége s nem fogja megengedni, hogy az igazgató saját erszényének a megtömeése czéljából hatalmas eret vágjon a közönség zseben.

Ilyen színházi szezon mellett, mint a milyen az idej volt, a mikor nap-nap után zsufolt ház nézte a gyengébbnel gyengébb előadásokat, csak természetesnek találjuk, hogy kárpóttalul a gyatra előadásokért ötven percent felemelt helyárákkal trtsák meg a Küry estéket.

Utólag értesülünk arról az épületes dologról, hogy a színügyi bizottság nem is tart ülést, hanem az előök köröző levelére névaláirással egyhangulag megengedték, hogy a színigazgató 100 percenttel felemelje a helyárákat. A színügyi bizottság, úgy lát-zik, a helyett, hogy a közönség érdekeit tartaná szem előtt, annak rovására, az igazgató malmára hajtja a vizet.

A közönség most már nemcsak az igazgató, hanem a színügyi bizottság ellen is zúgolódik s joggal mert ez már több a soknál. Eddig csak elnéztük, hogy a színügyi bizottság melynek számos tagja, kómasági viszonyban áll az igazgatóval, valóságos nevetséges határozatokat hozott természetesen mindenkor az igazgató javára. És hogy most az igazgató ismét egy jogtalan kéréssel lépett fel, kesz örömmel siettek azt teljesíteni.

Ezek után pedig talán az következik hogy az igen tisztelt színügyi bizottság még s ülést fog tartani ma délután, amelyben rosszaságát fejzze ki az igazgató iránt mert **csak száz** percenttel emelte fel a helyárákat.

Szegény Debreczeni közönség! . . .

Hogy mennyire igazza van felszólalásunknak, azt bizonyítja egy tekintélyes állásu színházi bérlő levele, ki a következő sorok közlésére kért fel bennünket.

Tekintetes szerkesztő Ur!

A színházi saison vége felé közeleg s a direktor ur meg akarván hálálni e város közönségének páratlan érdeklődését és támogatását a főváros művészei és művésznői vendégszereplésével kedveskedik . . . Igy kellene legalább az én debreczeni szem szerint a dolgoknak történni. Azonban hogy oldja meg a hála kérdését a direktor ur? Igenis jönnek a pestiek, de ezt arra használja fel, hogy a közönséget megsarcolja s teszi ezt a színügyi bizottság segítségével, a melynek úgy látszik nincs egyébhez fogékonysága, mint a direktor kasszájának meg töltéséhez, persze a közönség rovására. Bérlétszűnet! 100%-es áremelés! s miért? Mert a vendégművész jól megérdemelt 300 frt, kiadást ró az igazgatóra. Ezért méltán jár neki 1500 forint napi bevétel a r e n d e s 750 forint helyett (a melyben a bérletek is befooglalvák) s így a közönség iránti hálából 450 frt minimum pluszt kell a director urnak esténként zsebre vágni, 50%-es emeléssel talán beteg lett volna a vállalkozó. Különben én panaszomat visszavonom, ha igaznak bizonyul az a verzió, hogy a jövő héten kárpóttalul mi bérlők is kapjuk Szathmari Árpáddal a „Parisi Rongyszedő”-t s talán a „Sárdi ház”-at is mélyen leszállított s . . . igényekkel.

Egy bérlő.

Sötét a színház. A színházba járó közönség körében általános a panasz, hogy a gyér világítás miatt kellemetlen sötétség uralkodik a színházban. Felkérjük az igazgatót, hogy méltányolva a közönség jogos panaszát, takarékosági hajlamának leküzdése által, intézkedjék, hogy valamivel több gázlampa legyen az előadás alatt,

Szöllő gazdák figyelmébe!
Geiger Simon czégnél

Piacz-utca 47.

160000 5¹/₂—6 láb hosszú tölgy

szőlőkaró

a vámospércsi állomáshoz s állitva
1000-ként 19.50 frtért
kapható.

Továbbá 6—700 □-öl kitűnő tűzifa
ab Szennyesi erdő, vagy ab vámospércsi
állomás szintén eladó.

Vöröstartka

siemmental-pinzgauri **fej bika** tenyész
czélra (egy-két-három éves) továbbá
tavaszirozs vetésre **rózsaburgonya** vető
és használatra való (mázsája 2 forint)
eladó

Biró Pál

kertgazdaságában.

(Telep és tehenészet a váradi-utcai sorompó mögött
lakás: Szent-anna u. 38.)

Premier
kerékpárok
24 év óta
első
jelűek
Képvisező Debreczenben • **Bauer és Társa.**

Alapítva
1880. évben.

Hrabéczy Antal

Alapítva
1880. évben.

Gőzerőre berendezett műfestészete és vegyi tisztító intézete

DEBRECZEN, Széchenyi-utca 42.

Festetnek: Selyem, gyapju, pamut-kelmék, mindenféle kendők és szalagok, butorkelmék, abroszok, függönyök és szőnyegek, női jaquetek, uri- és női-öltözetek egészben vagy szétbontva stb.

Tisztittatnak: Uri- és női öltözetek, disz- és egyenruhák, a legkényesebb színű selyemruhák és női kézimunkák, szőnyegek, függönyök, napernyők stb.

A férfi ruhák szakszerűen kijavittatnak és vasaltatnak.

Tiszti pokróczok festése és tisztítása.

Postai küldemények különös gondal intéztetnek el.

Vadászkürt szálloda

BUDAPEST, Kishid-utca 5. sz.

Elsőrangú szálloda

a város központjában.

Villanyos világítás, személyfelhuzó, (Lift) fürdő, telefon, kávéház és vendéglő. Mérsékelt árak, — Szoba árak 1 forint 20 krtól feljebb.

Uj tulajdonos
Ifj. Kommer Ferencz.

Globus-tisztító-kivonat

többszörösen kitüntetve,

a jelenkor
elismert legjobb
fém-
tisztító-szere
és sokkal jobb,
mint a tisztító-kenőcs!
Minden kísérletet
okvetlenül állandó hasz-
nálat vált föl.

Valódi ezzel a védjeggyel:
Vörös csik globussal.
Dobozok 5, 8 és 15 kr-ával mindenütt kaphatók.

Fritz Schulz jun., Leipzig
a tisztító kivonat feltalálója. 62.

Háziasszonyok

próbalják a

Heyden-vanilliát

mindig egyenlő súlyú táblácskákban és hasonlóan kiadó, az összes fűszer legnemesebbje, olcsóbb, finomabb, egészségesebb és a használatban kényelmesebb, mint a Schoten-vanillia.

1 boríték 5 táblácskát tartalmazva csak 10 krajczár.

Kapható minden csemege, fűszerkereskedésben és droguériában. — Nagyban raktár:

WALTER és DUMMEL-nél
Budapest, Alkotmány-utca 29.

Legolcsóbb árak! Legnagyobb választék!

Sieburger és Társa

Első magyar papir- kárpit-gyár
BUDAPEST,

Raktár: V. ker. Fürdő u. 8. sz.
Gyár: III. ker., Lajos-u. 9. sz.

Ajánlják a legnagyobb választékban raktáron levő saját gyártmányú legfinomabb angol, francia, valamint japán

papir-kárpitokat

lakások, irodák, kávéházak, szállodák, vendéglők, fürdők, továbbá

nyaralók

diszítésére, úgy mint Lincrusta Walton-féle gyártmány mint díszdekoráció Lamberie, falak és mennyezetek részére.

Videki megrendelések a legkedvezőbb árakban eszközölve és kívánatra saját munkáinkat küldjük a megbízások végzésére.

Mintakártyákkal, valamint költségvetéssel készséggel szolgálunk ingyen.

Szolid munka. Pontos kiszolgálás.

Legnagyobb nyeremény

legszerencsésebb esetben.

1.000,000 korona.

Az összes 50,000 nyeremény JEGYZÉKE.

A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona

A nyeremények részletes beosztása a következő:

Készpénzben fizetendő	Jutalom	Korona
1	Jutalom	600000
1	nyer. á	400000
1	"	200000
2	"	100000
1	"	90000
1	"	80000
1	"	70000
2	"	60000
1	"	40000
5	"	30000
1	"	25000
7	"	20000
3	"	15000
31	"	10000
67	"	5000
3	"	3000
432	"	2000
763	"	1000
1238	"	500
90	"	300
31700	"	200
3900	"	170
4900	"	130
50	"	100
3900	"	80
2900	"	40
50,000	nyer. és jut. összegben	13.160,000

A negyedik nagy m. kir. osztály-sorsjáték nemsokára ismét kezdődik és **100,000** újból **50,000**

sorsjegyre nyeremény

jut, vagyis az oldat levő nyereményjegyzék szerint az összes sorsjegyek fele feltétlenül nyerni fog.

A nyerési esélyek tehát, mint már általánosan ismeretes, óriásiak.

Összesen tizenhárom millió 160,000 koronát sorsolnak ki birtosan. A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben

egy millió korona.

Szíves mielőbbi megrendeleseknél eredeti sorsjegyeket a tervezett eredeti árban és pedig:

egy egész l. o. eredeti sorsjegyet 6.—
fél „ „ „ 3.—
negyed „ „ „ 1.50
nyolczad „ „ „ —.75

küldünk szét utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése ellenében.

A huzások után megküldjük tisztelt vevőinknek a hivatalos huzasi jegyzeket, hivatalos tervezetek pedig díjtalanul állanak rendelkezésre. A huzások a magy. kir. kormány ellenőrzése mellett nyilvánosan történnek és azoknál mindenki megjelenhetik.

Kérjük a rendelvényeket mielőbb legkésőbb azonban

f. évi április 17-ig

hozzánk beküldeni.

Török A. és Tsa.

a m. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusítói

Budapest, V. Váci-körút 4/a.

Sok és nagy nyereményt fizettünk tisztelt vevőinknek; rövid idő alatt körülbelül egy és fél millió koronát.

Rendelőlévél levárandó

Török A. és Társa uraknak Budapest.

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget ..... frt { utánvételre kérem postautalvánnyal küldöm. } A nem teljesítő törlendő.

Pontos cím.

RICHTER-féle HORGONY-PAIN-EXPELLER

Linimentum Capsici compos.

Ezen hirnevű háziser ellentáll az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzölőként alkalmaztatik közvényénél, csúznál, tagzaggatásnál és meghűléseknel és az orvosok által bedörzölősekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziser, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegkénti árban majdnem minden gyógyszerertárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapestben. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több ki-sebbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony“ védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és TSA., csász. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT (Thüringia).

Divatszövetek.	! Nagyváradról ! Wallerstein Fülöp Fiai Debreczen és Nagyvárad legolcsóbb bevásárlási forrása Piacz-utca, kistemplommal szemben. Női ruha készítés mérték szerint.	Rumburgi és Creasz vászon.
Selymek.		Asztalneműek.
Női fehérneműek.		Szőnyeg.
Francia battistok.		Függöny.
Mosó voilok.		Garniturok.
Francia delainek.		Nap és esőernyők.
Angol zephirek.	Női kabát és gallér.	Több vállalat
Bevásárlási források : Csődtömegek és egész áruaktárak egy tömegben.	Midőn a nagyérdemű közönség becses tudomására hozzuk, hogy a kitűnő hírnévnek örvendő és már 40 év óta fennálló Rott L. féle üzletet megvettük és azt a fentebb elősorolt árukkal teljesen újonnan felszereltük, igérjük, hogy pontos és szolid kiszolgálás, valamint rendkívül olcsó árak által azon leszünk, hogy a bizalmat kiérdemeljük.	vászon és fehérnemű szállítói.

Szenes Ede szállodája

a Magyar királyhoz

BUDAPEST, Dorottya-utca 2. sz.

Gizella-tér, sarok.

Elsőrendű szálloda, 1897. november óta birtokomban van személyes vezetésem alatt áll. A szálloda mely az ujkor minden igényeinek megfelelően **teljesen újonnan és kényelmesen be van rendezve** csakis magas és világos szobákkal, sok kényelmes és előkelő családi apartementtal, társalgó és írótermekkel bir, és mindenütt villanyvilágítással van ellátva, figyelmes szolgálat mellett olcsó árak. Szobák 1 frttól feljebb. **Kitűnő konyha, pilseni és dreher-féle sör.** Kényelme-ségénél fogva hosszabb tartózkodásra igen ajánlatos

Kiváló tisztelettel

SZENES EDE

tulajdonos.

Serravalló-China bora

vassal,

orvosi tekintélyek, mint udv. tanácsos. Dr. Brann udv. tanár, Dr. Drasche tanár, udv. tan. lovag. Dr. Kraft-Ebing tanár, Dr. Monti tanár, lovag dr. Mosetig-Moorhof tanár, Dr. Neusser tanár, Dr. Schauta tanár, Dr. Weiniechner tanár által sokszor felhasználva és legjobban ajánva.

(Gyöngék és lábbadozóknak.)

Ezüst érem :

XI. orvosi congressus Róma 1894.

IV. Gyógyszerek és Chemiai congressus Nápoly 1894.,
Általános kiállítás Turin 1898.,

Arany érem :

Kiállítás: Venécia 1894., Kiel 1894., Amsterdam 1894.,
Berlin 1895., Páris 1895., Quebec 1897.

Több mint 900 orvosi elismerés.

Ezen kitűnő, új életet gerjesztő szer, **kitűnő íze** miatt különösen gyermekek és asszonyok által kellemesen használtatik. **1/2 literes üvegekben a frt 1.20, 1 literes üvegekben a frt 2.20.** Kapható minden gyógyszerertárban.

Serravalló gyógyszerertár Triesztben,

gyógyárak nagybani szétküldése.

Alapított 1848.

Kiss Imre

szücsmester

DEBRECZEN, főpiacz, Tamássy-ház 30-ik szám.

Elvállalok jutányos árban

mindennemű szücsmunkát

egyszermind téli bundaneműek, szőnyegek stb. kedvező feltételek mellett **nyári megörzés céljából elfogadtatnak.**

Huszonöt évi távollét alatt a külföld nevezetesebb városainak ugyanint Bécs, Berlin és Páris legelőkelőbb üzleteiben kellő tapasztalatot szereztem s így egész bizalommal ajánlom magamat a t. közönség pártfogásába.

10 évi itthonlétem óta a nagyérdemű közönség bizalmát sikerült kiérdemelnem s ezentul is arra fogok törekedni, hogy teljes megelégedést érdekeljek ki a hozzám beadott darabok kezelésével, bárminő legyen az.

Tisztelettel

Kiss Imre

szücsmester.

A nyaralásra beadott tárgyak tüzeveszély ellen biztosított helyen tartatnak.

Veterin-diätikus sör lovak és szarvasmarhák, juhok számára 40 év óta használatban a legtöbb istállóban, étvágytalanság, rossz emésztés eseteinél, a tejszaporítását és javítását, valamint a tehén tejleadó képességét előmozdítja. Ára egy egész doboznak 70 kr., egy fél doboz 35 kr.

Valódi minőségben csakis a fenti védjegyvel kapható minden gyógyszerertárban és drogueristáknál.

Főraktár: II

Kwizda János Ferencznél,

cs. és kir. osztr. magy., román királyi és bolgár ejedelmi udvari szállító. Kerületi gyógyszerész Korneuburgban Bécs mellett.